

การมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย
People's Participation under the Generated Income from Forestation
Project, Loei Province

กฤติลักษณ์ กันโต* สันติ สุขสอาด อภิชาติ ภัทรธรรม ศุภศิษย์ ศรีอักษรินทร์
Krittikal Kanto*, Santi Suksard, Apichart Pattaratuma, Supasit Sriarkarin
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะวนศาสตร์^{*,2,3,4}
Kasetsart University, Faculty of Forestry
fforsss@ku.ac.th

Received: June 4, 2020

Revised: July 20, 2020

Accepted: July 27, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ข้อมูลทั่วไป ระดับการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลกับราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย จำนวน 291 ครัวเรือน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานตัวสถิติที (t-test) และสถิติเอฟ (F – test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรที่ทำการศึกษามากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.20 มีอายุเฉลี่ย 51.33 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 42.30 มีรายได้เฉลี่ย 86,995 บาทต่อปี รายจ่ายเฉลี่ย 82,745 บาทต่อปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 30.46 ไร่ ราษฎรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ร้อยละ 76.30 มีการพึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้เฉพาะใช้สอยในครัวเรือน ร้อยละ 91.80 เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 85.60 เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 64.90 และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง ร้อยละ 52.23 ราษฎรมีส่วนร่วมต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรที่มีต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

คำสำคัญ: โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ การมีส่วนร่วม

¹ นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ศาสตราจารย์ ดร. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

⁴ ดร. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The objectives of this study were to investigate the socio-economic characteristics, general information, participation levels, and factors affecting people participation under the generated income from forestation Project, Loei Province. This study tools were interviewed by using the designed questionnaires and collected 291 householders respondents. Using stratified random sampling method and statistical analysis were t-test and F-test with the given significant level at 0.05

The results of this study found that 51.20 percent of the respondents were female at the most, and their average age 51.33 years old. They mostly graduated at the primary school, 42.30 percent. Their averaged household income 86,995 baht/year, and averaged household expensed 82,745 baht/year. An average household members was 4 persons. An average size of land holding was 30.46 rais. Most of the respondents was social group member being, 76.30 percent and depended on forest resource for household used only 91.80 percent. They received information about forest resource conservation, 85.60 percent and had training experienced in forest resource conservation, 64.90 percent. They had knowledge about forest resource conservation at the high level, 52.23 percent. People participation in this project had the generated income from forestation Project at medium level with an average score 3.19. Factors affecting people participation under the generated income from forestation Project, Loei Province were household income, social group member being, received information about forest resource conservation, had training experienced in forest resource conservation and had knowledge about forest resource conservation.

Keywords: generated income from forestation Project, Participation

บทนำ

โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ เป็นโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ซึ่งประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดตาก จังหวัดน่าน และจังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารและสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาป่า สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมุ่งเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วมฉับพลันและการพังทลายของดินอย่างรุนแรง จึงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาป่าให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ดังเดิม โดยการสร้างจิตสำนึกด้วยกระบวนการศึกษาแก่ประชาชนให้ร่วมฟื้นฟูป่า และอยู่ร่วมกับป่าอย่างกลมกลืนแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างรายได้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรักษาป่า ฟื้นฟูป่าอยู่กับป่าได้อย่างเกื้อกูล และมุ่งหวังให้ประชาชนสามารถยึดเป็นอาชีพได้ โครงการสร้างป่าสร้างรายได้มีการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการให้กับ

เกษตรกรรมตามความเหมาะสมของพื้นที่ และเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน สร้างรายได้เพิ่มให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยสำนักงานโครงการสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กรมป่าไม้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมสนับสนุนพันธุ์ไม้ผล ส่งเสริมสนับสนุนพันธุ์พืชสมุนไพร การขยายพันธุ์พืช การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการแปรรูป และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (สำนักพระราชวัง, 2557)

โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย ได้ก่อตั้งขึ้นเนื่องจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยี่ยมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาโป ในพื้นที่อำเภอนาแห้ว ได้รับทราบปัญหาความเสื่อมโทรมสภาพทรัพยากรธรรมชาติ ความเดือดร้อนจากความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำการสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและเผชิญภาวะหนี้สิน ประกอบกับมีการขอพระราชทานความช่วยเหลือจากราชากรเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำบ้านเหล่ากอหก อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย จึงมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาป่าไม้ให้คงความสมบูรณ์และใช้ประโยชน์จากป่าเพื่อสร้างรายได้อย่างเกื้อกูลกัน โดยมีการส่งเสริมให้ราษฎรปลูกพืชแบบผสมผสานระหว่างไม้ป่ากับไม้เศรษฐกิจ โดยดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 ปัจจุบันโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย มีพื้นที่ดำเนินการ 5 ตำบล 34 หมู่บ้าน จากการสำรวจพบว่า สภาพดินในพื้นที่เป็นดินร่วนปนทรายระบายน้ำได้ดี แต่มีปัญหาการชะล้างพังทลายสูง จึงส่งเสริมให้ปลูกหญ้าแฝกตามแนวคันดินทำขึ้นบันได ปลูกไม้ป่า เช่น สัก ไม้หวาย พะยูง และยางนา ส่วนไม้ผล เช่น กล้วย กาแฟ และผักหวานป่าจากหลักการดำเนินโครงการเป็นการพัฒนาให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสนองพระราชดำริในการฟื้นฟูป่าได้โดยดำเนินการพร้อมกัน 3 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านส่งเสริมให้ราษฎรร่วมรักษาป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์มิให้ถูกทำลาย 2. ด้านฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายจนเสื่อมโทรมให้คืนสภาพป่าที่สมบูรณ์ และ 3. ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักพระราชวัง, 2557)

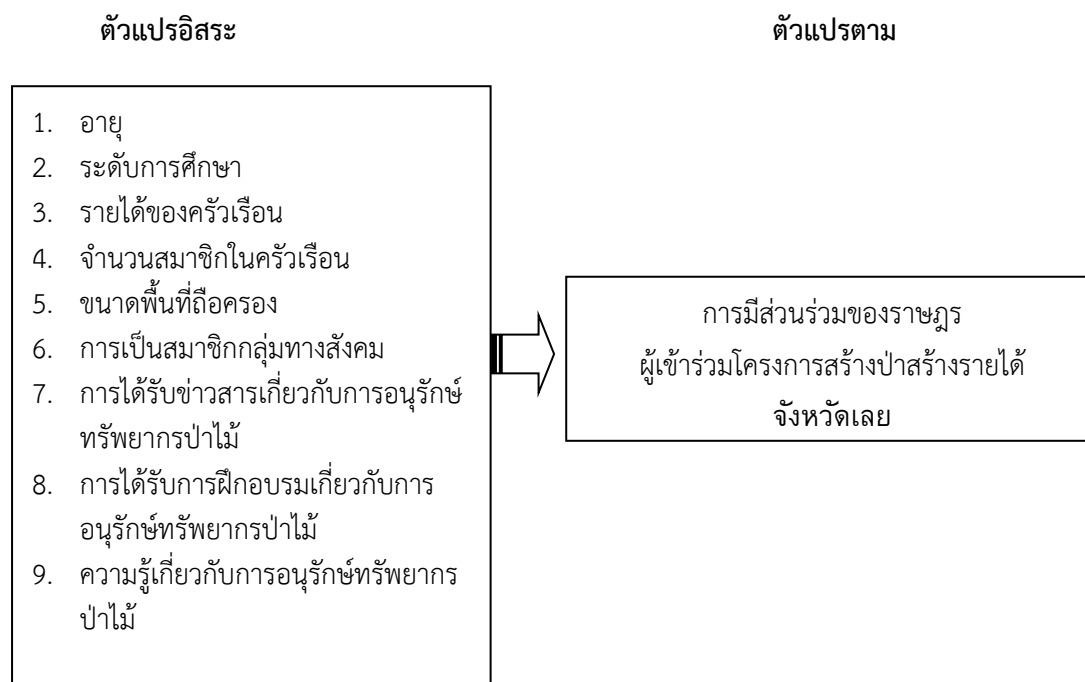
ปัจจุบันโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ได้รับความสนใจอย่างมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ เพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของรัฐ และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ เพื่อความกินดีอยู่ดีของราษฎร และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้เลือกตัวแปรอิสระจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ราษฎรที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดที่ดินถือครอง การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ต่างกัน ราษฎรมีส่วนร่วมในโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสร้างและการทดสอบแบบสัมภาษณ์

ศึกษารูปแบบการจัดทำแบบสัมภาษณ์จากงานวิจัยที่เป็นเรื่องลักษณะเดียวกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งจัดทำร่างแบบสัมภาษณ์ให้มีคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมตัวแปรอิสระ ตัวแปรตามของการศึกษาวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- 1.1 ส่วนที่ 1 ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของราษฎรตัวอย่าง
- 1.2 ส่วนที่ 2 กิจกรรมและผลประโยชน์ของราษฎรตัวอย่าง
- 1.3 ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรตัวอย่าง
- 1.4 ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรตัวอย่าง

2. การทดสอบแบบสัมภาษณ์

2.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ที่จัดสร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ หลังจากนั้นจึงนำกลับมาแก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์ก่อนที่จะมีการเก็บข้อมูลจริงโดยนำไปทดสอบกับราษฎรที่ตำบลนาแห้วที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ โดยเก็บข้อมูลจำนวน 30 ชุด ไปทดสอบเครื่องมือ (Pre-test) ด้วยวิธีของ Cronbach กับคำถามของการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรตาม ที่ได้ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.80 (Cronbach, 1970) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นคำถามของการมีส่วนร่วมเท่ากับ 0.88

2.3 การทดสอบหาความเชื่อมั่นของคำถามความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยใช้วิธีการของ Kuder-Richardson โดยใช้สูตร การทดสอบ KR-20 ทั้งนี้ ค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.65 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของคำถามความรู้เท่ากับ 0.79

3. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรศึกษา ได้แก่ ราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย จำนวน 4 ตำบล ได้แก่ 1) ตำบลนาพึง จำนวน 205 ครัวเรือน 2) ตำบลนามาลา จำนวน 290 ครัวเรือน 3) ตำบลแสงภา จำนวน 297 ครัวเรือน และ 4) ตำบลเหล่ากอหก จำนวน 275 ครัวเรือน รวมเป็นจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,067 ครัวเรือน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จำนวนราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย โดยใช้สูตรของ Yamane T. (1973) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เมื่อแทนค่าในสูตรได้จำนวนราษฎรตัวอย่าง เท่ากับ 291 ครัวเรือน ทำการเก็บข้อมูลราษฎรตัวอย่างแต่ละตำบลตามสัดส่วนที่เหมาะสม ได้แก่ 1) ตำบลนาพึง จำนวน 56 ครัวเรือน 2) ตำบลนามาลา จำนวน 79 ครัวเรือน 3) ตำบลแสงภา จำนวน 81 ครัวเรือน และ 4) ตำบลเหล่ากอหก จำนวน 75 ครัวเรือน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์ที่จัดสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการทดสอบและแก้ไขข้อบกพร่องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไปเก็บโดยสัมภาษณ์ข้อมูล กับราษฎรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 291 ครัวเรือน

5. การวัดระดับการมีส่วนร่วม

ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย สามารถศึกษาโดยใช้การตอบคำถามส่วนที่ 3 ของแบบสัมภาษณ์นำมาวัดระดับการมีส่วนร่วมซึ่งคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบข้อละ 5 คำตอบ และมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบของ Likert's Scale ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับคะแนนที่ได้
มีส่วนร่วมมากที่สุด	5 คะแนน
มีส่วนร่วมมาก	4 คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	3 คะแนน
มีส่วนร่วมน้อย	2 คะแนน
ไม่มีส่วนร่วม	1 คะแนน

จากเกณฑ์การให้คะแนนดังกล่าว นำค่าของคะแนนมาจัดแบ่งอันตรภาคชั้นออกเป็น 5 ชั้น แต่ละอันตรภาคชั้นมีความกว้าง 0.80 เพื่อบ่งบอกระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย ในแต่ละด้านในภาพรวมโดยนำค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมที่ได้ไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ แต่ละอันตรภาคชั้นสามารถแปลความหมายได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้ร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย อยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้ร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้ร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้

ค่าเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้ร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย อยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้ร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย อยู่ในระดับสูงมาก

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของราษฎรตัวอย่าง นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าสถิติอย่างง่าย เช่น ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ประกอบคำอธิบายข้อมูล

6.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative analysis) เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย ใช้ค่าสถิติ t-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้ค่าสถิติ F-test กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป และการวิเคราะห์เปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Test) ด้วยวิธีการของ Scheffe กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.05)

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของราษฎรตัวอย่าง

1.1 เพศ พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.20 และเพศชาย ร้อยละ 48.80

1.2 อายุ พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 70.80 รองลงมาคืออายุ 60 ปีขึ้นไป และอายุ 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.90 และ 11.70 ตามลำดับ โดยมีอายุเฉลี่ย 51.33 ปี อายุมากที่สุด 85 ปี และอายุน้อยที่สุด 26 ปี

1.3 ระดับการศึกษา พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.30 รองลงมาคือมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.50, 11.40 และ 5.50 ตามลำดับ

1.4 รายได้ของครัวเรือน พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 50,000-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.40 รองลงมาคือรายได้ต่อปีไม่เกิน 50,000 บาท 100,001-500,000 บาท และมากกว่า 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.00, 17.90 และ 1.70 ตามลำดับ โดยมีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 86,995 บาท มากที่สุด 720,000 บาท และน้อยที่สุด 5,000 บาท

1.5 รายจ่ายของครัวเรือน พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อปีอยู่ในช่วง 50,000-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.80 รองลงมามีรายจ่ายต่อปีไม่เกิน 50,000 บาท 100,001-500,000 บาท และมากกว่า 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.30, 17.90 และ 1.00 ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายต่อปีเฉลี่ย 82,745 บาท มากที่สุด 800,000 บาท และน้อยที่สุด 5,000 บาท

1.6 สถานะทางการเงิน พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 64.60 รองลงมา มีรายได้พอดีกับรายจ่าย และมีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 19.90 และ 15.50 ตามลำดับ

1.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 73.20 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 5 คน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.80 และ 11.00 ตามลำดับ โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน มากที่สุด 9 คน และน้อยที่สุด 1 คน

1.8 ขนาดพื้นที่ถือครอง พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง โดยมีพื้นที่ถือครองมากที่สุด 10-20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.80 รองลงมา มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 30 ไร่, 21-30 ไร่ และน้อยกว่า 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.70, 19.60 และ 7.90 ตามลำดับ โดยมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 30.46 ไร่ มากที่สุด 160 ไร่ และน้อยที่สุด 1 ไร่

1.9 ชนิดพันธุ์ไม้ที่ปลูก พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปลูกไม้ป่า ได้แก่ สัก ประดู่ หว้า มะฮอกกานี และมะขามป้อม สำหรับไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ กล้วย กาแฟ ลำไย แมคคาเดเมีย และเงาะ

1.10 ผลผลิตที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ พบว่า ราษฎรตัวอย่างได้รับผลผลิตจากกล้วย เพียงอย่างเดียว ซึ่งได้รับผลผลิตตั้งแต่ปีแรกที่เข้าร่วมโครงการ คือ ปี พ.ศ. 2558 โดยได้เงินเฉลี่ยเดือนละ 2,598 บาท สูงสุด 5,200 บาท ต่ำสุด 400 บาท ส่วนผลผลิตอื่น ๆ ยังไม่ได้รับรายได้เนื่องจากไม้ผลและไม้ป่าต้องใช้เวลาหลายปี จึงสามารถนำผลผลิตมาใช้ประโยชน์ได้

1.11 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 76.30 และไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 23.70

1.12 การพึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้ในบริเวณพื้นที่ป่าสวนแห่งชาติ พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่พึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้เฉพาะใช้สอยในครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.80 รองลงมา ใช้ในครัวเรือนและขายให้ผู้อื่นด้วย และนำไปขาย/ทำเป็นสินค้า คิดเป็นร้อยละ 6.50 และ 1.70 ตามลำดับ

1.13 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 85.60 และไม่เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 14.40

1.14 การเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ราษฎรตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 64.90 และไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 35.10

1.15 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ราษฎรตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย) คิดเป็นร้อยละ 52.92 และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับต่ำ (คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย) คิดเป็นร้อยละ 47.08

2. ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย

ระดับการมีส่วนร่วมของราษฎรที่มีต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชน ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 2) การมีส่วนร่วมใน

การปฏิบัติงาน ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 3) การรับประโยชน์จากโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.72 และ 4) การมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.89

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรที่มีต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรที่มีต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรที่มีต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้

ตัวแปรอิสระ	t-test	F-test	p-value
1. อายุ		2.606	0.076
2. ระดับการศึกษา		0.567	0.637
3. รายได้ของครัวเรือน		3.085	0.028
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		0.987	0.374
5. ขนาดที่ดินถือครอง		1.216	0.304
6. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม	-3.864		0.000
7. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	4.035		0.000
8. การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	5.535		0.000
9. ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	-2.859		0.005

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรที่มีต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 รายได้ของครัวเรือน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ไม่เกิน 50,000 บาท 50,000-100,000 บาท 100,001-500,000 บาท และมากกว่า 500,000 บาท เมื่อทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มของการมีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ในภาพรวมโดยใช้สถิติ F-test พบว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.028 ($F = 3.085$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า ราษฎรตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แตกต่างกัน เมื่อทดสอบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe พบว่า มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ในภาพรวมของราษฎรตัวอย่างแตกต่างกันจำนวน 1 คู่ คือ ราษฎรที่มีรายได้ 100,001-500,000 บาท มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.49) สูงกว่ากว่าราษฎรที่มีรายได้ 50,000-100,000 บาท (ค่าเฉลี่ย = 3.10)

3.2 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เมื่อทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มของการมีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ในภาพรวมโดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ($t = -3.864$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าราษฎรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมแตกต่างกันมีการ

มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แตกต่างกัน โดยราษฎรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.30) มีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้สูงกว่าราษฎรตัวอย่างที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม (ค่าเฉลี่ย = 2.83)

3.3 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และกลุ่มที่ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เมื่อทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มของการมีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ในภาพรวมโดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ($t = 4.035$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าราษฎรตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แตกต่างกัน โดยราษฎรตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (ค่าเฉลี่ย = 3.21) มีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้สูงกว่าราษฎรตัวอย่างที่ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (ค่าเฉลี่ย = 2.45)

3.4 การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เมื่อทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มของการมีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ในภาพรวมโดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ($t = 5.535$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าราษฎรตัวอย่างที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แตกต่างกัน โดยราษฎรตัวอย่างที่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (ค่าเฉลี่ย = 3.37) มีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้สูงกว่าราษฎรตัวอย่างที่ไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (ค่าเฉลี่ย = 2.86)

3.5 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง และกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับต่ำ เมื่อทดสอบเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มของการมีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ในภาพรวมโดยใช้สถิติ t-test พบว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.005 ($t = -2.859$) ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่าราษฎรตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ แตกต่างกัน โดยราษฎรตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.31) มีส่วนร่วมของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้สูงกว่าราษฎรตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย = 3.05)

อภิปรายผล

1. รายได้ของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของกรุณา ส่งแสง (2553) เนื่องจากราษฎรที่มีรายได้ในครัวเรือนมากมีความพร้อมและมีศักยภาพในการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับราษฎรจึงทำให้ราษฎรให้ความสำคัญในการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานมากกว่าราษฎรที่มีรายได้น้อยและไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง

2. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่า

สร้างรายได้ จังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ผ่องศรี (2557) เนื่องจากราษฎรได้รับรู้ข่าวสารและมีความรู้จากการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่ทำให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาหรือผลกระทบเกี่ยวกับการทำลายทรัพยากรป่าไม้นั้นมีผลกระทบต่อชุมชน จึงทำให้ราษฎรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของโครงการที่มีในชุมชนเพื่อนำความรู้ที่ตนได้รับมาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับโครงการที่มีในชุมชน

3. ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของธนันท์เศรษฐ์ ประสิทธิ์สาร (2557) เนื่องจากราษฎรที่มีความรู้ระดับสูงมีความเข้าใจถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้จึงให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของราษฎรที่เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย สรุปได้ว่า ราษฎรที่ทำการศึกษามีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.20 มีอายุเฉลี่ย 51.33 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 42.30 รายได้เฉลี่ยต่อปี 86,995 บาท รายจ่ายเฉลี่ยต่อปี 82,745 บาท มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน มีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 30.46 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ร้อยละ 76.30 มีการพึ่งพิงทรัพยากรป่าไม้เฉพาะใช้สอยในครัวเรือน ร้อยละ 91.80 เคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 85.60 เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 64.90 และมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ระดับสูง ร้อยละ 52.92

2. การมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรที่มีต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยนี้ไปใช้

1.1 ราษฎรมีส่วนร่วมต่อโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 ดังนั้น เจ้าหน้าที่โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จึงควรวางแผนการจัดการเพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมของราษฎรให้อยู่ในระดับมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรนำข้อมูลผลการศึกษาค้นคว้ามาพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของราษฎร เช่น เจ้าหน้าที่โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ควรให้ความรู้แก่ราษฎรในชุมชนโดยผ่านการฝึกอบรมเพื่อให้ราษฎรตระหนักถึงความสำคัญของโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ซึ่งเป็นโครงการที่ทำให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้นและทำให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีในอนาคต

1.2 รายได้ของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ควรนำปัจจัยดังกล่าว มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการทำแผนพัฒนาโครงการให้มีความสอดคล้องและตอบสนองความต้องการของราษฎรได้ เช่น จัดทำโครงการฝึกอบรมให้ราษฎรมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และโครงการส่งเสริมการตลาดและส่งเสริมแปรรูปผลผลิตที่ได้จากโครงการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป เมื่อราษฎรได้รับผลผลิตจากไม้ผลและไม้ป่าควรมีการศึกษาทางด้านการตลาด โดยทางโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ควรส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเพื่อช่วยเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์และมีตลาดรองรับในการจำหน่ายสินค้า

2.2 ในอนาคตควรมีการศึกษาความสำเร็จของโครงการ สิ่งที่โครงการต้องมีหรือควรมีเพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ เช่น การวางแผนที่ดี การสื่อสารที่เหมาะสม และการจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากหลายฝ่าย ผู้ศึกษาใคร่ขอขอบคุณ นายกานดิษฐ์ สิงห์กัน หัวหน้าโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย และราษฎรผู้เข้าร่วมโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ จังหวัดเลย ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรุณา ส่งแสง. (2553). *การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตำบลเขาปู่ อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- ธนนท์เศรษฐ์ ประสิทธิ์สาร. (2557). *การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูกระจำ อำเภอเวียงใหญ่และอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา.
- พิมพ์ผ่องศรี. (2557). *รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำแม่ถาง – แม่คำปอง อำเภอวังยาง จังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- สำนักพระราชวัง. (2557). *คู่มือการปฏิบัติงานโครงการสร้างป่าสร้างรายได้ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. (3rd ed). Tokyo: Harper International Edition.

Translated Thai References

- Bureau of the Royal Household. (2014). *A Guide to Working on the Forest-Generating Income Project under the Royal Initiative of H.R.H. Princess Maha Chakri Siam Princess Royal*. Publication documents. Bangkok: Office of the Princess Maha Chakri Sirindhorn Project.
- Cronbach, L.J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.
- Phongsri, P. (2014). *Patterns of Community Participation on Forest Resource Conservation at Mae Thang - Mae KumPong Head Watershed, Rong Kwang District, Phrae Province*. (Master Thesis, Bachelor of Science Kasetsart University).
- Songsang, K. (2010). *People Participation in Forest Resource Conservation at Tambon Khao Pu, Amphoe Si Banphot, Changwat Phatthalung*. (Master Thesis, Bachelor of Science Kasetsart University).
- Prasitthisam, T. (2014). *Participation of People in Forest Resource Conservation at Pa Phu Ra-ngum National Reserved Forest, Waeng Yai and Chonnabot Districts, Khon Kaen Province*. (Master Thesis, Bachelor of Science Kasetsart University).
- Thawirat, P. (2000). *Behavioral Science and Social Sciences Research*. (7th ed), Bangkok: Bureau of Educational and Psychological Testing.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. (3rd ed). Tokyo: Harper International Edition.